

II. ÉVFOLYAM
:: 8. SZÁM ::
1920 MÁRCIUS 13

Probel

BOHÉM-VILÁG

ILLUSTRÁLT
MŰVÉSZLAP.

SZERKESZTI:
KALMÁR TIBOR

MAGAZINER ERZSI, a Revü-Színház művésznője
Homonnai interieur-fotográfiája

ÁRA
4
KOR.

GAÁL FRANCY, a Dunaparti Színház tagja
(Homonnai fotográfiája)

MEGJELENIK
MINDEN
SZOMBATON

ELŐFIZETÉSI
ÁRAK:
1/4 ÉVRE 45 K
1 ÓRA 16.,

Bohémvilág

ILLUSZTRÁLT MŰVÉSZ LAP.

HIRDETÉSEK
MEG-
ÁLLAPODÁS
SZERINT.

EGYES
SZÁM ÁRA
4 KORONA.

SZERKESZTI: KALMÁR TIBOR.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VIII., NÉPSZINHÁZ-U. 25.

„Dicséret – dicsőség“

Budapesten nincs rossz darab és nincs rossz színész.

Valahogy a színházi hetilapok az okai. A hirharsonák nagy része dicsőítő szokból él; szenzációsan számottevő példányszámban jelennek meg, agyondicsérnek mindent, mi szem-szájnak ingere avagy undora. A jó pali pesti közönség kapkod érte, falja s mire eljut a színházba: csömörlötten az ezer színes dicséret jelzőtől, rájön arra, hogy X. művész, illetve Y. művész ur nem is produkál olyan korszakalkotó alakítást Z. ur isteni darabjában, mint amilyet a „Színházi Brieftaschni“ bekonferált. A jó paliból ilyenkor esőndes káromkodásféle ugrik ki, melynek hatása alatt sietve megveszi az igényeit lefokozó Pesti Futárt. Kikéjelgi az új darab „lerántó“ kritikáját és mond egy cinikusat. Mind egy, hogy kinek, neki az a fontos, hogy mondjon. Ha idősebb uriember a jó pali, úgy vaskosabb a mondókája, míg a fiatalabbja: *szellemeskedni* igyekszik. Ilyen a mai publikum férfi-kórusa. A női kar a színészekért nézi a darabot. Pártokra és ellenpártokra oszlik. Király és Galetta, Törzs- és Várkonyi-tábor között állandó fehér-piros rózsaharc folyik. Beregi jelenleg dobva van. Kedvenc színészüket egyuttal a darab címe is s az ellenpárt örüljön, ha csepeülnek. A nők így kivételek. *Ők csak azt a lapot olvassák, amelyikben „herzpinkerlijük“ magasztalódik.* Ezért mennek jól a színházi árjegyzékek. Ezek mind a két *ellentábort* félholtra dicsérik. Náluk minden nő *kiszolgálva lesz: 16 évtől az emberi kor legvégső korhatáráig.* Bis hundert und zwanzig.

Feltett szándékom, hogy lapom nő-

nemű olvasóit (elvem nagy forgalom s még nagyobb haszon) a legteljesebb mértékben kielégítem.

Diszkrét Intim Pista módjára megsugom, hogy kolokválni készülök a „Dicséret“ anyagából. Ime az első leckém:

„Szép, elsőrangú, bűbájos, isteni, szenzációs, nagyszerű, fényes, pazar, kiváló, gyönyörű, tobzódó, páratlan, jenséges, jelséges, irigylésre méltó, utólérhetetlen, szenzibilis, finom, ragyogó, remek, Angelo, jól sikerült, bájos, tehetséges, megnyerő, Labori, jujdeszép, jujdejő, — Figaró, eleinte, őszinte, később, mézesmázos, Rivalda, más, mint, a többi, meg, is, bukott, Komédia, tényleg, az, Színház és Divat, rejtélyes, de, erőtlén, . . . egyelőre ennyi tudok a leckémből. Azt hiszem, ennyi elég egy jól szerkesztett színházi hetilap népszerűsítéséhez.

Igérem és fogadom, hogy nagyrabecsült kundshaftjaimat minden tekintetben kifogástalanul és közmegelegedésre (torkig) kielégítem.

Szives pártfogásért esd

Kalmár Tibor

U. i. Szilárd meggyőződés, hogy a magukra ismerő urakat titkos ellenségeimmé avattam. Csak azon mosolygok, hogy a jövő szezonban színre kerülő 3-felvonásos darabomat tisztán önfenntartási kényszerből is kénytelenek lesznek szintén feldicsérni.

A legujabb „rémdráma“ hősnője, aki még él

(Magaziner Erzsi címképéhez)

Ne tessék megijedni, nem fog vér folyni. Sokkal ártatlanabb intimitás: hozok nyilvánosságra.

A Revü színház egyik fiatal, temperamentumos és rokonszenves primadonnáját, Magaziner Erzsit, a népszerűség határán túl is óriási sikerek kísérik. 1919 áprilisában végezte a színi akadémiát. Először a Királyhoz szerződött, majd a Revü színházhoz került. Azok közé az arrivék közé tartozik, kik nemcsak rajongókra, hanem nagyszerű kvalitásaikkal odáig vitték, — hogy *gyilkos jeltettek* is tettek szert, illetve sikerült nekik ebből a prima kreaturából egy-két új jelöltet nevelniök.

Már napok óta rebesgetnek a városban egy különös és fantasztikus hírt, nem tudom, holmi Gombaszögi ügy felét. az illusztris művésznővel — Magaziner Erzsivel — kapcsolatban.

A művésznő hosszas rábeszélés után a következőképen nyilatkozott:

— Egy idő óta állandóan üldöz valaki fenyegető leveleivel, melyben (mint később értesültem, egy fiatal fiu) felszólít, hogy ha tisztességes uton nem óhajtok vele megismerkedni, hát — vagy — megszöktet — vagy — tudom is én erélyesebb eszközökhöz folyamodik.

— Ezekután nem fél Pesten maradni, művésznő — kérdém —?

— Félni semmiesetre sem félek, de inkább külföld felé gravitálok és ahogy a viszonyok megváltoznak, Londonba vagy Newyorkba megyek.

Én is megnyugodtam és a művésznő maga is értésemre adta, hogy őt holmi merénylet féle utól nem érheti. Ez érthető is, mert a jó emberek őrző szemei állandóan rajta függenek és lépten-nyomon kísérik.

Bevezető tapintatlanságomat azzal tettem jóvá, hogy kibogoztam a bonyolult kis epizódot, melyben a „rémdráma“ hősnője nemcsak hogy él, de továbbra is gyönyörűségére szolgál Budapesti közönségének.

Szalai Imre.

A művészetben valami rendkívülit teremteni, bizonyos háromlelkűség kell: egy férfi energiája, egy nő gyengédsége és egy gyermek naivitása.

Reinhold Begas.

— Az élet mindig önfelédtt pillanatokban szép. — mert akkor nem érzi az ember, hogy él.

Magyar ember, aki Rodinnel beszélgetett

Az alanti érdekes cikket egy kecskeméti magyar fiu küldte be, akit 6 évi párisi tartózkodása alatt az a szerencse ért, hogy a világhírű mester: Rodin közelébe kerülhetett és bekerült a féltve őrzött Rodin-i parkba és műterembe. Cikke Rodinnel való találkozást írja le, amely fényt vet a genialis szobrász életére, művészetére és amelyből egy pár érdekes jellemvonását ismerhetjük meg. Tudva azt, hogy Rodinhez mily nehéz volt hozzáférkőzni, szinte szenzáció erejével hat az alábbi közlemény.

Első találkozásom Rodinnel egy régiségüzletben. — Rodin életmódja. — Hogyan jutottam be a 7 zár alatt őrzött Rodini műterembe?

Egy szobrász jóbarátomnak régiségüzlete volt a Boulevard Raffailon, Párisban. Itt töltöttem szabad időm legnagyobb részét. 20 éves voltam, amikor kikerültem Párisba. Hálás vagyok e helyre, mert itt ismertem meg a művészeteket, itt tanultam becsülni a szépet, itt tanultam meg kiválasztani a jót a rossztól, a becseset az értéktelentől. Sok szobor, kép és régiség volt az üzletben, amelyeket értelmetlen bámészkodással néztem és figyelmesen hallagattam a betérő művészek beszélgetését egy-egy művésztől vagy műalkotásról.

Egyszer egy nagyszakállu, melankólikus nézésű, széles homloku öreg ur jött be a boltba. Nézegette a műtárgyakat, magyarázott, vitázott és végül kiválasztott pár darabot, azokat megvette.

— Tudod, ki volt ez az ember? — kérdi barátom.

— Rodin, szobrász.

Meglepődve hallottam és azóta megfigyeltem minden szavat, amit kiejtett. Gyakran járt az üzlet előtt, időnként betért és kiválasztott valamit.

Egy kis közeli vendéglőben étkezett, egyszerű munkásemberek közt. Megszökt, mindennapos vendég volt ott a „maitre“, nem keltett feltűnést. Végtelenül egyszerű, nemes gondolkodású jó ember. Frappirozott az a közvetlenség, amellyel beszélgetett. Mikor barátom egy ízben bemutatott neki, a megilletődéstől nem tudtam beszélni pár pillanatig.

— Etes-vous aussi de „Puszta“? — kérdi tőlem a mester.

És a nyelvem megoldódott és boldogan válaszoltam igennel, hozzátéve, hogy Kecskemétről, a legmagyarabb vidékről kerültem el.

Nagyon szerettem volna bejutni Rodinhez, de tudtam, hogy csaknem lehetetlen ezt megkísérelni. Rodin t. i. nagyon zárkózott volt, tudta ezt kapusa és úgy örködött, hogy egy légynek is nehéz lett volna berepülni a tudta nélkül. Vágyamat mégis közöltem barátommal, aki hamarosan módját ejtette, hogy kivánságom teljesedésbe menjen. Egy szép egyiptomi bas-relief-t kapott egy izben, amelyet elküldött velem, hogy megmutassam a mesternek, mielőtt más látná. Rodin különösen az egyiptomi és görög-római régiségek iránt érdeklődött. Elindultam a Hotel Byron felé. Kioktattak, hogy midőn csengetésemre az ajtó kinyílik, csak menjek egyenesen be, semmit sem kérdezve a morozus kapustól, aki rettenetes ellensége a mester látogatóinak és ha csak lehet, elriasztja őket.

— Le maitre ne recoit pas (a mester nem fogad) kiáltotta felém, de én nem reagálva, nyugodtan haladtam, befelé visszafelelve.

— J'ai un rendez-vous avec lui (találkám van vele).

Már a parkban voltam, melynek közepén állott Lord Byron volt palotája: Rodin mester lakóháza és műtermei. A park elhagyatott, vadon nőtt ott minden, nem zavarta senki a természet munkáját. Beléptem a hatalmas előcsarnokba. Itt még csak a „princesse“-el való találkozástól kellett tartanom, ki szintén félti a mestert a látogatóktól. A „princesse“, ki valóban hercegi családból való volt, hosszú évek óta volt a mester élettársa és gondozója. Szerencsére most nem volt ott. Benyitottam az ajtón. Egy hatalmas műterembe jutottam, amelynek közepén a „Csók“ c. nagy gipszöntvénye állt, a sarokban pedig egy asztalra hajolva dolgozott az ősz mester. Megismert és rögtön felém közeledett. Mutatta agyagos kezét és megkérdezte barátságosan, hogy mi jót hoztam. Megmutattam az egyiptomi reliefet, amit gondosan megforgatva nézett végig.

— Ez nem lehet eredeti — mondja és hogy állítását bebizonyítsa, bevezetett muzeumába és megmutatott pár egyiptomi darabot. Nem tudtam, mit nézzek a sok kincs között. Nagy szobrok, kis plakettek, sarkövek, cserepek. Főleg sok volt

a görög-római márvány és az egyiptomi régiség. A görög szobrászat nagy hatással volt Rodinre, nagyon szerette Michel Angelo művészetét, amelyhez több vonásban hasonlít is.

Szédülve távoztam a műteremből és nem is tudom, hogy jutottam haza. Csak annyit tudok, hogy életem legboldogabb perce az volt, amelyet Rodin műtermében a genik-genijénél töltöttem.

A műterem azóta Páris városának tulajdona, amelynek végrendeletileg hagyta Rodin. És én elbűszkélkedhetem azzal, hogy — habár egy véletlen folytán — ismertem Rodint és bejutottam Rodin műtermébe és muzeumába.

Kellermann Dezső

Elsején

(Bohém-mese)

— Az Intim-Kabaréban Endrey Jenő énekli.
Zenéjét: Bánóczy Béla szerzé —

1.

*Iluska szép volt, mint az égi delnök
És úgy kacérkodott, akár egy felnőtt,
Ilus fehérkötényes boltilány
Egy apró cukrászdában, Ó-Budán...
Dobostortát ott legjavából adtak:
A pénzem és a tárcám — ott maradtak,
Az üdvöm e kis cukiban meglettem én.
(De — csak minden hónapnak elsején.)*

2.

*A múlt év, szeptember hó első napján
Még úgy szólítottam, hogy: — drága nagysám!
Egy hó multával, többet mertem én:
„Iluska“ lett október elsején...
Novemberben virágot vittem néki,
Amit ő egy kis fényképpel cserélt ki,
Decemberben bevallá: van egy tisztje még —
(S szemet hunyt, hogy egy tortát bliccelék.)*

3.

*Még verset irtam hozzá januárban,
Szegény Heinét benne tönkre citáltam...
— És nincs tovább, mert Iluci szegény...
Meghall február első reggelén...
— A temetésen én s a tisztje voltunk,
A kocsi után ketten bandukoltunk...
Néhány adósságát, mit itt hagyott szegény:
(Ketten törlesztjük, mindig — elsején.)*

4.

*„Iluska drága, Néked szól e pár sor:
Kis, hü imádód mindörökre gyászol,
A tiszt uracskád, — boldog vőlegény: —
Köténykéd már szólóban őrzöm én: —
Utódod lett egy vén nő, rút, de zsembes. —
(Nyugodt lehetsz, ez szintén nem megy férjhez)
Ó vedd magadhoz őt, esengve kérlek én:
(— Nem engedett bliccelni elsején...“)*

Kalmár Tibor.

Galetta Ferenc

Három éve annak, hogy Faludi Jenő le- szerződte a Városi Színház számára a bu- dapesti nagyközönség előtt még akkor ismer- telen színészt, Galetta Ferencet. Ezalatt a 3 év alatt lett Galetta azzá, ami: — Buda- pesti egyik legnépszerűbb és legkedvesebb bonvivantja.

Galetta azelőtt Temesváron és Budán mű- ködött, ahol már szintén nagy és jelentős sikereket aratott. Eljárszotta a Tatárjárás, Legénybucsu, Csárdáskirálynő stb. főszere- peit, míg egyszer csak, 1917-ben a Városi Színházba szerződött, amiért a budai és a temesvári lányok talán még ma is vigasz- talhatalanok...

Első szereplése a Városiban a Három a kislányban volt, ahol Schober bárót ját- szotta. Ezután következett sikereinek egész lánca. Vandergold kisasszony, Padlás-

(Homonnai fotográfiája)

GALETTA ÉS A FELESÉGE

szoba, Kőrösalány, Hóvirág, Médi, Szép Sas- kia és végül talán legnagyobb sikere a Lili bárónőben volt, amely aztán a Városi Szín- házbeli szereplésének utolsó stációja lett...

A nagyközönség előtt ismeretes azon kö- rülmény, mely a művészt, partnerével Pé- chyvel a Városi Színházból távozásra kény- szerítette. Galetta jelenleg a Revü színház vendége, ahol a Pünkösdi Rózsában, egy külvárosi fényképész szerepében gyarapítja sikereit.

Abból az alkalomból kerestük fel, amidőn

a Színház legközelebbi ujdonságában a „Kis lányban“ a főszerepet játssza. Galetta így nyilatkozik:

Egy huszár főhadnagyot játszom a darab- ban, akinek polgári foglalkozása festő. Szó- mory Emil az én számomra írta ezt a szere- peit, amely hasonlít Lörenthey főhadnagyé- hoz a Tatárjárásból. A darabot közelebről még nem ismerem, s így nem nyilatkozhatok róla. A próbák csak most kezdődnek. A bemutatóról szó sem lehet március végénél előbb. Megkérdeztem a művészt, mik a ter- veit a jövőre nézve:

A nyárára leszerződtem a Scala színház- ba, ahol két operettet játszom el. Az egyik valószínűleg a Szép Heléna lesz. Helénát Péchy, Párist én alakítom. A másik, egy szenzációs, vérbeli angol operett.

Egyik budapesti operett színháztól kap- tam ajánlatot olyan gázsival, ami eddig ope- rett színészeknek nem volt és aminél többet már igazán nem lehet kívánni. Valószínű, hogy elfogadom az ajánlatot. Egyébként Bécsbe szándékoztam menni.

Horetzky Rezső.

ELVESZETT...

... Péchy Erzsé- egyik szerződése: azok közül való, amelyeket ezideig még nem kö- tött meg. A nyugta- lan művésznőt siesse megnyugtani a be- esületes megtaláló, még pedig: „Egytőlén“ jeligére, az illető színi- direktor címén (?).

... egy neves művészünk politikai hit- vallása. A megtaláló írjon: „Szívárvány“ jeligére a kiadóba ...

... a Nemzeti Színház egyik tagja. Lapzártáig még nem szerződött máshová. Leveleket: „Amíg a közönség bírja, — én is birom ...“ jeligére a közoktatásügyi minisztériumba.

... egy bár-zongorista, aki még nem zeneszerző.

... egy zeneszerző, aki még nem bár- zongorista.

... a humor jelen számunk „Elveszett“ rovatából. Megkeresések nem vételnek figyelembe.

A művész ne igényeljen munkájáért fel- tétlen tetszést, mert éppen az ér legkeve- sebbet.

Goethe.

Minden, aminek Élet a neve, a tehetsége- seknek legyen ajándékozva. Beethoven.

Meginterwievoltam Buriánt

Az Opera előtt lebzseltem — hallgattam Cseppke bácsi aforizmáit és süttettem magamat a márciusi napsugárral. Vége a próbának, nagy csoportokban tódul ki a sok operaénekes, összeállnak, diskurálnak, az éhesebbek sietnek haza. A sor egyszerre csak szétválik, mindenki leveszi a kalapját; *Burián* jön. Mint deus ex machina 8—10 diák gyerek mellette terem és autogrammot zsarolnak ki a mestertől. Ő köszöntget, mosolyog és buzgón írja alá az elényújtott lapokat. Pár percre aztán eltűnt szemeim elől, amikor ismét elém kerül, mit látok a kezében — a Bohémvilágot . . . Vencell mutogatta neki arcképeit és karrikatúráit. Ez a körülmény borzasztóan felbátorított és a büszkeség dagasztotta a keblemet. Rögtön elhatároztam, hogy szóba elegyedem a „vén bohémmel“, akit annyira szeret publikuma és aki annyira rajong a magyar közönségért (különösen a magyar nőkért — a szerk.) A véletlen éppen rajzolónkat, a szimpatikus *Nobelt* hozza arra felé. Így aztán könnyebben megy a munka.

Visszük egyesült erővel Burián mestert az egyik folyosóra, a rajzolás gyorsan megy és remekül sikerül (uti exempli docent). Burián is meg van elégedve, összeszedi összes magyar tudományát, lemásolja a „Bohémvilág“ szót lapunkról és megkérdezi, hogy mondják magyarul „gewidmet“. Kissé nehezen érti meg az „ajánlom“ kifejezést, de oda írja azt is a kép alá. A „kamaraénekes“ szót diktálás nélkül írta.

A rajz után nagyon összebarátkoztunk. Megkérdeztem meddig marad itt, hova megy Pestről, mikor jön vissza, hol játszott még Magyarországon Pesten kívül, melyik a legkedvesebb szerepe és végül a pesti publikumról mondjon valamit.

Alkalmasint június 1-éig maradok Pesten, de közben nem megyek sehova. Innen nyárra Prágába, Olmützbe Pozsonyba és Csehország nagyobb városai-ba megyek, majd Karlsbad és Marienbad-ba. Szeptemberre azonban vissza szándékozom jönni ide, mert nagyon megszerettem az itteni közönséget. Hivnak mindenfelé most is, de mincs kedvem, jól érzem magam az önök szép fővárosában. Nem az anyagiak tartanak itt, mert a mai valutáris viszonyok mellett ugye-

könnyű többet kapni, mint itt, bármennyit is fizetnek. (4500 koronát kap egy fellépésért) Bécsbe a Hofoperbe hívtak Strauss és Schalk, de nem megyek, mert ott még rosszabbak a viszonyok, mint itt.

— Magyarország nagyobb vidékeit ismerem. Nagyváradon, Debrecenben, Szegeden, Aradon, Temesvárott, Nyiregyházán és Kassán szerepeltem már.

A Bohémvilágnak
ajánlom!

Burián
Károly
Kamaraénekes
6. III. 20

— 18 éve járok Pestre, ahol a közönség mindig szívesen fogadott, most pedig valósággal tenyerén hord. Drezdát kivéve nincs oly városa Európának, ahol ennyire kedvelnének és ünnepelnének, mint itt, de nincs is oly lelkes operalátogató és zeneértő publikum sem. (Azt hiszem, utóbbi kijelentésében nagyot tévedett a mester.)

— Ha még talán érdeklí, legközelebbi új szerepem Oneginben és Othellóban lesz.

Ezeket mondta, megköszönte Nobel mesternek a rajzot, én pedig megköszöntem neki kedvességét. Még utánam szólt, hogy a Bohémvilágot okvetlen megveszi és fiatalosan, fürgén eltávozott.

K. I.

Óh szinpad!

Mint az élet. Hol bas, hol vig,
akár egy hárfa. Légje sima szellő.
Fény, pompa, selyem, bársony...
kacéran suhan,
mint a sellő.

Szava éltet, lelke — lelkünk.
Ringó szive az isteni Amor
lágú fuvalma. Dallama
bus melanchólia,
sikermámor.

Ha viharzó a jelenése,
bömbölő haragja ridegen reng.
Pajzán jókedv a küldetése,
kacaja édes,
mulattatón cseng.

Óh szinpad! Tiéd a minden!
Érzésed ítélet!
A játék csak komédia...
és —
— egy darab élet!

Gellért György.

FARAGO SÁRI, az Apolló-Kabaré művésznője

Szomory Emil nyilatkozik az operettjéről

Régi színházi embernek az operettjére készülnek mostanában. Szomory Emil, — akinek színházi cikkeit, komoly, elmélyedő írásait, mint vidám dolgait az „Az Ujság”-ban szerettük meg, operettlibrettót írt.

Felmentem hozzá az „Az Ujság” szerkesztőségébe, hogy megkérjem őt, nyilatkozzék a darabjáról a „Bohémvilág”-nak.

Feketekeretes pápaszem van rajta, mélyen az íróasztala fölé hajlik. Mikor meghallja, miről van szó, huzódozik, ahogy ő mondja: nem szereti a reklámot. De megnyugtatom. mire leüllet, cigarettával kínál meg és fesztelen beszélgetésbe kezdünk a darabról:

— Tulajdonképpen én igazán nem vagyok fontos, — kezdte el. — Stefanidesz, aki anynyira elfoglalt mint karnagy, olyan szorgalmas volt, hogy másirányu elfoglaltsága mellett is tudott időt szakítani magának a komponáláshoz. És hozzá milyen munkát végzett! Stefanidest nem kell felfedezni, de amit most csinált, az azt hiszem, mindenkinek tetszeni fog. A verseket az én drága, beteg barátom, Harsányi Zsolt írta.

Megkérem, beszéljen magáról valamit!

— Nekem régi álmom, régi vágyam elevenedik meg ezzel a darabbal. Régóta hordozom magamban ezt a mesét, de nem találtam színésznőt, akire rámondhattam volna, hogy na, ez a nő meg fogja tudni érzékeltetni azt a 15 éves leányt. Most végre megtaláltam Péchy Erzsit, aki megtestesülése annak az alaknak, akit én elképzeltem.

Kis szünet után elmondja dióhéjban a „Kis leány” meséjét. A kis leány, aki már 15 éves, zárdában nevelkedik. Szerelme is van, egy huszártiszt, aki amellet festő is, személyében. A tiszt egy poetikus alkotkor belopózik a zárdá falán és a kisleánnyal megbeszéli, hogy megszöknek. A leányka rááll, de megkondul az imára szóló harangszó, fölcsendül a lányok éneke és neki nincs elég ereje, hogy a megszökést egykönnyen legyőzze. Mindamellet megígéri a fiúnak, hogy a hársfához utána megy. A megbeszélte helyen a tiszt egyideig hiába várja, mivel katona és a kötelessége elszólitja, eltávozik. Másnap az atelierjében próbálja festeni a szerelmesét, de nem sikerül, nagyon hiányzik neki a modell. Egyszerre szíjjelcsapják a műterem függönyét és ott áll a lány, diadalmas szépségében. A fiatalok boldogan ölelkeznek össze és egy kedves csel után, amikor az igazgatónőt is meggyőzik szerelmükről, egymáséi lesznek.

Miközben kikísér, szerényen megjegyzi:

— Aztán ne foglalkozzon velem sokat, az egész darab nem olyan fontos, mindössze egy nagyon, nagyon kedves napot szerzek magamnak.

Keller Andor.

Amerikai hírek

(Hajós Mici nagy sikerei -- Keleti Juliska megtagadta magyar mivoltát — Márk Lajosnak rosszul megy)

EGY AMERIKAI UR,

aki most a napokban érkezett a messze újvilágból, színházi kérdezősködésünkre néhány érdekes felvilágosítást és megfigyelést közöl.

— A direktorok és a közönség könnyen kielégíthetők, fő az attrakció, a kíváncsiszkodás felkeltése és az izgató revük felsorakoztatása. Irodalmi értékkel nem is boldogulhatnak a színházak. A kiállítás annál pompázatosabb, szenzációsabb. A legtehetségebb művészek foglalkoznak dizlettervezéssel és érdekelni fogja a magyarokat, ha megemlítem, hogy Baltimoreban az előkelő *Metropolitan operahouse*-nak *Pogány Willy* a magyar származású grafikus a színpadi tervezője. Pesten az iparművészeti iskolában kezdte el tanulmányait, majd kiment Münchenbe, onnan Angliába, hol a leghíresebb illusztrátorrá nőtte ki magát. (A legnagyobb könyvtárak hajtóvadászátol kezdtek egyes kiadott művei után, de azokat beszerezni képtelenség.) Az orosz balett, plakátai, diszleitei, jelmezeit és az utolsó darabok teljes kiállítását az ő művészi kezeire bízták.

A színházak befogadó képessége kicsi, ezért igen sokszor néha évekig is előadnak egy darabot zsufolt házak előtt, azután elindul a társulat *vidéki turnéra*.

Egy amerikai specialitás a revük terén a *Zigfield Folies*, ami egy év összefoglalása; persze most a *Ziegfield Folies 1919* a legaktuálisabb, de vannak városok, ahol még mindég a *Z. F. 1917* járja a premier szereposztással.

Néhány szintársulat egy-egy darabot be-tanítottat 3—4 szereposztással és egyidőben el-indulnak a legtávolabbi canadai, chicágói városokba is.

A kávéházak bar-szerűek; a legfesztelenebb parkettánc járja a délutáni órákban, este 7-kor vacsorához teritnek, miután megkezdődik a kabaré. Párisból érkezett a legújabb divatőrület, a harisnyanélküli megjelenés. Meztláb járnak: kis félcipőben, vagy táncpapucsban. Az erős decollage is sikerre vitt már nem egy darabot.

Hajós Mici, magyar színésznőnek nagy sikerei vannak, különösen most legutóbb műsoron levő *Pon-Pon* című darabban. *Keleti Juliska*, aki franciának adja ki magát, felvette a *Kalety* nevet, egy kis vaudevillenek nem ép legtündöklőbb csillaga.

Még *Márk Lajos* festőről van beszámoló annyiban, hogy talmi képeket fest, amit talmi értékben árusít.

Le Bon.

PALLÓ IMRE,
a Magyar Nemzeti Operaház tagja

Rózsa Lajos és az erőszakos klakőr

Sajnálatos levélbeli inzultus érte Rózsa Lajost, a Nemzeti Operaház kitűnő művészt: egy Iványi nevű operaházi klakőr részéről.

A levelet sikerült szerkesztőségünknek megszerezni és közöljük azt teljes egészében.

Tisztelt Rózsa ur!

Loránt Lajos ur volt oly szives átadni nekem leplezetlen őszinteséggel az Ön izenetét, amely az Operából a karhatalommal történő leveztetést és néhány . . . pofont helyez ki-tásba.

E sorok nem azért íródnak, mintha megijednék e szokatlan fenyegetődzéstől, hanem csupán csak azért, mert tudni szeretném, hogy mivel érdemeltem ki Öntől fentieket. — Talán azzal, hogy a szezon elején, mikor a szélsőséges politikai kurzus a zsidó színpadi művészeknek nem kedvezett, én minden erőme: latba téve szerény személyemmel oda-hatottam, hogy Önnek minél tombolóbb sikerei legyenek? (Ön akkor ha jól emlékezem, nagyon hálásan szorongatta kezeimet.) Tettem ezt minden legesekélyebb rekompenzáció

nélkül hónapokon át, anélkül, hogy Öntől egy jegyet is látam volna. — Vagy talán azért, mert a Mesterdalnokok ezidei előadásán fia könyörgésére, — aki az első felvonas sikertelenségét látva, jegyeket ígért az Ön nevében a jövőre (de nem adott) és meg tudott nyerni engem, lársaimat, ismét egy nagyszerű, lelkes est emlékéit rögzítettük meg Önben?

Lehet, hogy mindezek és hasonlók nagy vékek, de kötve hiszem, hogy egy művész annyira megbánisanak, hogy az kénytelen legyen olyan eszközökhöz folyamodni, amivel nálunk általában a kocsisok élnek . . . boros állapotban.

— Hallottam ugyan, hogy Önnek valami „barát”-ja azt mondta rólam, hogy én Önt lepíszegem, node ezt sem Ön, sem én nem vehetjük komolyan. Mert ugyebár, aki annyira exponál a magát Önért, mint szerény személyem, az máról holnapra nem lehet halálos ellensége. Az a barátja Önnek nagyon hamis barátja lehet, engem azonban bizonyára nem ismer, mert ha személyesen ismerne, meg volna győződve arról, hogy távol áll tőlem ilyen kicsinyes és indokolatlan viselkedés. — Nem marad tehát más hátra, mint tényleg annak betudni a kellemes ígéretet, hogy a közelmúltban oly önzettenül járultam ahhoz, hogy az Ön népszerűsége a csucspontját érje el. — Kénytelen vagyok tehát megígérni, (de meg is tartani, vagyis nem úgy, ahogy Ön a jegyekkel tette volt) hogy szentül távol tartom magamat minden Ön melletti tüntetéstől, remélve, hogy ezzel ki fogom érdemelni az Ön meleg rokonszeavét, amelyre mindég csak büszke lehetnék.

Csak a teljesség kedvéért említem még meg, hogy az Ön velem szemben meglepő, agresszív fellépése a lehető legszélesebb körben visszatetszést szült és legenyhébben megítélve, komolytalan és egyáltalában nem finom eljárásnak minősítik.

Mindez nem akadályozhatja meg azonban abban, hogy e sorokat ne egy szokásos szívélyes üdvözléssel zárjam le.

Iványi Iván.

Megkérdeztük Rózsa S. Lajost, aki az inzultusról a következőket mondotta:

„A levélben foglaltak természetesen mind egy szölg rágalmak; sem én, sem fiam nem ismerjük ezt az embert. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy a legteljesebb mértékben elégtételt ne kapjak. Az elégtételt saját magam fogom kérni.”

Azt hittük, hogy a dolognak csattanós vége lesz, de a fiatalember jókor bocsánatot kért.

K. V.

Mit adtak el színészeink ?

E héten a Royal-Kabaréba mentem el megkérdezni az igazi „Bohémektől”, mi mindent adtak el. A válaszok különbözők és ezekből is látszik, hogy az akasztófa-humor még mindig virágzik:

1. VIRÁGH JENŐ: még nem adott el semmit, az ő bevallása szerint, de hozzáteszi, hogy most vár 2000 dollárt Amerikából. — Igaz az is, hogy ebből neki nagyon kevés marad, mert a hitelezői is várják.

2. K. SOLTI HERMIN: a bankból már minden pénzét kiszedte.

3. RADÓ SÁNDOR: előző napon ajándékba kapott öngyújtóját és cipőzsinórját is eladta már.

4. SALAMON BÉLA: nemhogy eladott volna valamit, sőt vett magának — bátorságot előleget felvenni.

5. MIHÁLY ISTVÁN: egy tucat lyrát — versben.

6. SZIRMAI VILMOS: mindent elad, ha valamit venni akar. Jelenleg eladja butorait, hogy előleget adhasson egy felöltőre.

7. GYENISS EDE: egy pár eszimat cserélt ki egy malacért. (Ez érthető, mert kiszagdapárti!)

8. KERÉNYI IRÉN: a torkában rejlő kincseket adta el!

9. FORGÁCS JENŐ: most már ott tart, hogy a tavaszi lóverseny meetingre szóló „holt biztos” tippjeit árusítja.

10. PAPP JANCSI: a zongoráját, amit visszaénekelte és egy üveg barackpálinkát, amit még ma is sajnál.

11. FODOR ERNŐ: eladta a drágán vásárolt orvosi „Befundjait”, melyek a háboru alatt fényesen jövedelmeztek neki.

Le Bon.

Az én birodalmam a levegőben van, mint a szél, úgy örvénylenek a hangok, olyan gyakran örvénylik valami a lélekben is.

Beethoven.

A legnagyobb szerencse és a legnagyobb szükség pillanatában kellene a művészek.

Goethe.

A tiszta emberi ideát magasabb célra serkent, mint amelyet a világ elismer.

Beethoven.

Fleischer Antal

Az Operaház karnagya Fleischer. Hozzátehetjük, hogy közkedvelt karnagya. Nagytudású szakférfit és geniális muzsikust. E két tulajdonságnak ily szerencsés egyesülése predestinálja őt ezen állásra. Karnagyi működését a Népoperában kezdte, Walter Brunóval dolgozott együtt. 1915 óta van az Operánál. Első működése a Mignon előadása volt, amelylyel nagy sikert aratott. Főbb ala-

kitásai: a Sába királynője, Troubadur, Dinóra, Álarcos bál és legutóbb Faust, melyben tökéletes előadást produkált. Mint dirigens nyugodt, biztos kezű, gesztusai világosak, könnyen érthetők, felfogása stilszerű. Mint kísérő is a legelsőek közé tartozik, különösen operaénekesek kíséretében utolérhetetlen.

Öreg színész

*Mert néktek adta röpke ifjúságát,
néktek nevette színes kacaját;
mikor benneteket mulatni látott,
felelte sok ezer saját baját,
és tündér volt sok kis diák álmában,
híres férfiak keresték kegyét,
osztálytársai sem késlekedtek,
hogy hódolatukat elé tegyék,
és most, akit irigyelt minden asszony
titóletek csak azt érdemli meg,
hogy nem vagytok kíváncsiak többé rá,
csendesesen, halkán elfelejtitek?*

Fehér János.

Egy titokzatos rejtély

vagy

akik „hivatalosak“ az Operába

Megénekeltek már minden hangnemben, kísérleteztek már minden módon, próbálkoztak hírlapi fenyegetődzésekkel, rendőrrel; a minden oldalról elhangzott tippeknek se szeri, se száma, — hiába, meddő maradt minden igyekezet. Szívből fakadó, őszinte mérgelődésre, ropogós kuruc dühöngésre keresve sem kínálkozott riporternek jobb téma, mint annak a megfigyelése, ami az operaházi jegyek titokzatos dzsungeljében történik.

A háboru szülte számos új „kreatúra“ között észrevétlenül nőtte ki magát egy ugyancsak a ragadozók sorába tartozó szívós és kipusztíthatatlan szerzet: az operaházi *jegykalmar*. A szemfüles „vállalkozók“ a vasárnap hajnali órákban a platzra küldték a maguk öt—hat rövidnadrágos alkalmazottjukat, akik hétről-hétre *meleg érdeklődést* fejtettek ki a zeneirodalom remekei iránt, amennyiben 3 jó földszinti jeggyel, vagy egy jó páholylyal távoztak a pénztártól, nem sajnálván a *náluk lévő* egész pénzüket a *zene oltárára* áldozni. Kézen fekvő dolog, hogy nem holmi szenvedély, hanem tisztán „befektetés“ esete forgott fenn s mint a tapasztalat bizonyította, elég rentábilis üzlet volt, mert az esti „börze“ állandóan viharos *hossztendenciájában* jelentős árdifferenciával lehetett *realizálni a kötést*. Rizikó mindenkor kizárva.

A háborus Budapest történetével foglalkozó krónikás feljegyzéseiben feltétlenül meg kell hogy emlékezzék arról az érdekes jelenségről, mely vasárnap délelőtt tárult az Andrassy-uton végighaladók szeme elé: egy *emberhurka*, mely a dalszínház-utcai pénztárnál kezdődött és valahol a Lázár-utcában végződött. Nem volt az a bábeli zürzavar, amely éktelen zsvaj és az artikulátlan hangok tekintetében tultett ezen a tömegben.

Dicséretére válják az operaház vezetőségének, hogy egy merész elhatározással véget kívánt vetni ezeknek az üzelmeknek. A módszer kétségkívül radikális volta ugylátszik eredménynyel járt, mert attól eltekintve, hogy a vasárnap délelőtti *ostromjelenet* megszűnt, a tulsó oldalon egy rozsdás tábla hirdeti egy és mindenkoron: *a mai előadásra az*

összes jegy elkelt. Lássuk, miről van szó?

Te jámbor, gondoktól és nélkülözésektől meggyötört zenebarát, akinek a magasabb élvezetekből csak az operaházi szinlap olvasása adatik meg, mert a zene szentélyébe nem juthatsz be, ha végigolvastad a szereplők névsorát és szédülés környékez a horribilis jegyárakat kísérve, a szinlap alsó felében a következő vastag, gögös sorok teszik teljessé elkeseredésed:

Jegyek csak a magyar nemzeti operaházban válthatók és pedig a hivatalos előjegyzések után maradó korlátolt számban mindig csak az előadás napján.

... Hát ezt nem elég egyszer elolvasni. Itt repetálni kell. Hogyan is van? A jegyek egy része „hivatalos“ a másik része „korlátolt“. A „hivatalos“ egy haladó számsor, a „korlátolt“ egy csökkenő. Tehát: ami a „hivatalos“ után fenmarad, az a „korlátolt“ csoportba tartozik; értsd ez alatt, hogy ezek száma is „korlátolt“, sőt annyira korlátolt, hogy reggel 9-re egy sem kapható belőlük. Ebből aztán önként következik, hogy a közönség 90%-a „hivatalos“ az operába. Aki ott van, az „hivatalos“ minőségben tartózkodik ott, az nem hiányozhat onnan. Schluss! Aki pedig „korlátolt“ uton jut az operába, annak a zsenialitása felülmulja annak a leleményességét, aki „hivatalos“ keresni valót talál a nézőtéren.

Nahát, ez egy kicsit felháborító, egy kicsit undorító, egy kicsit kiméretlen pofon mindazok számára, akik hisznek a művészi demokráciában és van egy kis dunszljuk a muzsikáról. Hogy egyes vezető szerepet betöltő notabilitások esetleges látogatásával számolni kell, ez természetes és helyénvaló, hogy intézmények és klubok igényeit is respektálni kell, rendjén van, de hogy csak és kizárólag ugynevezett hivatalos uton meheszen valaki az operába, az mégis abszurdum. Mindezek után pedig legyen szabad egy délutáni lapból kivágott kis helyártervezetet regisztrálni, mely jelenleg foglalkoztatja az operai vezetőséget.

<i>Páholy: földszinti</i>	300	400
„ I. emeleti	300	400
„ II. emeleti 11. szám	300	400
„ II. emeleti 2—5. sz.	200	250
<i>Zsöllye</i>	75	100
<i>Támlásszék az I—II. sorban</i>	65	90
„ a III—VI. „	60	80
„ a VII—IX. „	50	70

„ a X—XIII. „	40	50
„ a XIV—XVII. „	30	40
„ XVIII—XXIII. „	20	30
<i>II. em. páholyülés az I. sorban</i>	30	40
<i>II. em. páholyülés a II. „</i>	20	30
<i>III. em. erkélyszék az I. „</i>	20	20
<i>III. em. erkély II—V. „</i>	15	15
<i>III. em. erkély VI—IX. „</i>	12	12
<i>III. em. zártzék az I. „</i>	10	10
<i>III. em. zártzék a II. „</i>	6	6
<i>III. em. zártzék III—IV. „</i>	5	5

Ehhez már nem fűzök kommentárt ...

Lord Móric.

Vajjon ...

van még kövér színésznőnk, aki nem irt eddig regényt?

hazajön-e Vázsonyi Vili megnézni Az ezüst sirályban Kosáry Emmyt?

sokat ártott Dohnányi hírnevének a sok herce-hurca?

nem játszhatná Uray A kis lordot?

lehetne Angliába női nagykövetet küldeni, még pedig valamelyik (melyik?) művésznőnkét?

miért szeretné Kardos István (szerkesztő ur a Komédiától) ha a Bohémvilág megbukna?

mikor lesz a színházi képviselőválasztásnak az utolsó, visszavonhatatlanul és elhagyhatatlanul végső zárórája?

a Dunaparti-sziniáz legközelebbi premierjén a közreműködők és szerzők fel és lemenő águ rokonai, a színfaltologatók és igazgatók (amiből legalább harminc van a Dunapartiban) ki fognak-e tenni telt házat?

készen van már Ruttkay György legközelebbi darabja, mely épügy meg fog bukni, mint az eddigiek?

miért nem osztanak ki Kertész Dezsőnek valami főszerepet, hogy ismét kompromittálhassa a Vígshírházat?

mi rosszat lehetne Lábass Jutkára irni?

készül-e már Nagy Endre újabb háromfelvonásos sarokháza?

mikor ad az Andrassy-uti kabaré új műsort?

Héros.

(Homonnai fotográfiája)

BATITZFALVY ELZA primadonna,
visszavonult a színpadtól, jelenleg
mozitulajdonosnő

Chanson

Elmegyek hozzád majd egy fényes
Szép napsütéses reggelen,
Aranyugár lesz a regényes
Sok ibolyaszín fellegen;
A lelkem mélyén ezer édes
Szép zengő szava szerenád,
Szívembe' tünt napok varázsa
S kezemben sok-sok szép virág.

Ágyadra szórom majd paráznán
A szép színes virágokat,
Hajad még bontva lesz a párnán
S a hajnal tündérmokát
Mesél neked s míg széjjelszórja
Szűz illatát a sok virág,
Ajkamról halkán felzokog majd
Egy fájó szerenád!

Ligethy Béla.

Reinhardt és a két Danton dráma

Alig néhány hete került nálunk a könyvpiacra Romain Roland: Dantonja és a forradalmi dráma reinhardti előadása után egynémelyik napilap tudósítást is közölt a szenzációs rendezésről, melyet Reinhardt az ötezrek színházában produkált.

A drámáról magáról semmi egyéb mondanivalónk nincs, mint amit a recenziók is megállapítottak, hogy az egész darab a harmadik felvonás kedvéért, a forradalmi törvényszék hatásos felépítéseért íródott és Reinhardt is azért adta elő, mert ebben kolosszális tömegeket vonultathatott fel, rendezői zsenialitásának legnagyobb erejét éreztethette a közönséggel. És éppen erről a reinhardti alkotásról van egynémely mondanivalónk.

Georg Büchner „Dantons Tod“-ja.

A háboru harmadik évében került színre reinhardti scenirozásban a Dantons Tod, Georg Büchnernek a huszónhároméves korában elhunyt zseniális drámáinak forradalmi drámája. Az írójára, annak nem tisztán forradalmi törekvéseire, hanem írói egyéniségére jellemzők Hebbelnek és Babnak következő kijelentései: „Büchners Danton ist ein Produkt der Revolutionsidee, aber nur so, wie wir alle Produkte Gottes sind, oder, wie alle Pflanzen und Bäume, trotz ihrer Verschiedenheit, von der Sonne zeugen“ és „die Büchnersche Revolution ist grösser als alle Barikaden“. Büchner zseniális drámáirólí készsége uralkodik a drámán, felette áll figuráinak és azok mondanivalóinak.

A dráma előadásának óriási akadályai voltak, különösen a díszletek és hozzávaló anyag megszerzése körül, amit Reinhardt úgy oldott meg, hogy a színpadon egy belső színpadot is felállított és a külső és belső színpadokat oszlopokkal, különböző színű függönyökkel választotta el, vagy kapcsolta össze. A törvényszéki terem néhány zöld falból, egy csomó könyvből és egy börtönablakból állott. Az egész színpad nagy keret, melybe beleerőszakolta a forradalmat, Danton életét, az első perctől az utolsóig és mindent — egy színen. Függönyvál-

Gazda választékban:

puha gallérok
selyem és horgolt
nyakkendő k

NYAKKENDŐHÁZ

IV., Kigyó-utca 5. (Klotild-palota)
és V., Deák Ferencz-utca 14. szám

Nyakkendők nagyban is!

tozásokkal, reflektorokkal, a háttérben pedig egy kis eleven Párisal meg tudta csinálni mindazt, ami szokatlanságával kiváltotta a közönségből a dráma teljes hatását.

Reinhardt és az ötezrek színháza.

Reinhardt fejlődésének csucspontja az ötezrek színháza. az intim színháztól az arénán keresztül eddig az eredményig Reinhardt tudatos művészegyéniségét az a vágy hajtotta, hogy minden dráma problémáinak és formáinak megfelelő keretet kapjon.

Ibsen, Hauptmann, Strindberg mondanivalóinak a legfinomabb és legintimébb hatásokra berendezett kamara-játékszínház felel meg. A görög klaszszikusok, a Mirakel-féle misztériumok hatása legstílusosabban az arénában fejeződik ki és a Danton, vagy pedig a szimbolikus drámák színpompája a leegyszerűsített dekorációk és reflektorok különös kifejező erejével érvényesülnek legjobban — a mondanivalók minden finomsága mellett is — az ötezrek színházában, mely az arénának egy fejlettebb, színházszerűbb formája.

Ami Reinhardtot idáig vezette, az a tömegek, vagy mondjuk a kórus pregnánsabb erejének éreztető célja volt. A kórus, mint a drámát fokozó, előbbrevivő cselekvő személy szerepel Reinhardt felfogásában és ennek szimbolikus felhasználása végeredményében a közönséget is belevonja az akcióba, melynek meglepő hatásait Reinhardt észrevette és fel is használta.

Reinhardt mindig a dráma kifejezési formájának kijelölő útjain haladt és fejlődött a Colosseumig, azonban most már ennek a kifejező formának: az ötezrek színházának kell drámát keresnie. Kérdés, hogy a meglevő drámairodalomban (a modern drámákat értjük természetesen) megvannak-e a lehetőségek arra, hogy ilyen keretben színrekerüljenek anélkül, hogy formájuknak, mondanivalóiknak és főképen stílusuknak kárára ne válnék, vagy pedig a színház fogja megszabni azokat a drámai irányokat, melyeket az ő, t. i. a színház eszközei kívánnak?

Nincs kizárva, hogy az irodalom, — mely erősen a lírai tendencia felé iparkodik — bizonyos ponton találkozni fog az

ötezrek színházának karakterével, de sokkal valószínűbbnek látszik az, hogy a nagy tömegek számára külön fognak írni fantasztikus drámák, melyek a tömegeket színszerűségükkel megfogják, de a drámairodalom egyenes fejlődésétől igen távol állanak.

Romain Roland Dantonja és Reinhardt.

Szinte bizonyosra vesszük, hogy Reinhardt, a négy év előtti Dantons Tod sikere miatt adta elő ezt az újabb forradalmi drámát, mely a történelmi hűségű és magában is drámai erejű törvényszéki jeleneten kívül meg sem közelíti erőben a Büchnerét.

Reinhardt a hatalmas tömeget (a közönséget) használja fel akképpen, hogy e'szórva színészeket ültet közéjük, akik játékkal és közbeszólásaikkal azt az illuziót keltik fel, hogy a közönség maga is szereplője, intéző, befolyásoló faktora a forradalmi törvényszéknek. A recenziók szerint ennek olyan szuggesztív ereje van, hogy a közönség bódultan hagyja el a színházat. Ez egészen természetes, de a magunk részéről helytelennek tartjuk a közönségnek idegen organikus összekapcsolását a színpaddal; mi még meglegszünk azzal is, ha illuzióját kapjuk meg annak a valóságnak, amit a színpadon nyújtanak, mi nem kívánunk aktorok lenni, mikor azért fizetünk, hogy mások művészetében gyönyörködjünk.

Reinhardt sikere nálunk igen kétséges lenne, legfeljebb az a sikere volna biztos, hogy mindenki megnézné amit produkál.

Imre Sándor

Furcsa

Egyik színházi lapunk legújabb számában Uray Tivadar fényképét hozza. A kép alatt a következő sorok állanak:

Uray Tivadar nagy sikert aratott a Szerencsefiában.

Nahát, ez abszurdum. Ha a színházi lap bölcs jóvendőmondója azt írta volna, hogy előreláthatólag nagy sikert fog aratni ezt még értenénk. De hogy egy olyan darabban aratott Uray nagy sikert, aminek a felújítása csak két, esetleg három hónap múlva lesz, ez már igazán több a jólétesültségnél.

Palló Imre

a lányok kedvence. Sohasem látni őt egyedül, sem az Operában, sem az utcán, de sohasem látni csak *egy* nővel, legkevesebb kettő van kíséretében.

Az Operaház egyik legfiatalabb tagja, akinek fejlődése szép reményekre jogosít. A Zeneakadémiát 1916-ban végezte, az Operához 1917 őszén szerződötték. Első szerepe a Parasztbecsület: Alfioja volt. Nagyobb szerepei: Hunyadi — Gara nádorja, Bajazzók — Silviója, Troubadur — Luna grófja, Aida — Amonasso, Faust — Valentin. Valentin szerepe a legújabb, amelyben nagy sikerrel debütált. Most készül Lohengrinben: Tellramunde szerepére. — Hangversenydobogón is igen gyakran látjuk. A Scala hangversenyiroda kötötte le az idei szezonra. Fellépett az olasz opera, szláv opera matinén, Liszt-matinén, magyar matinén stb. Különösen elsőrangúan énekel magyar dalokat, amelyekkel már sok meleg sikert szerzett magának úgy Pesten, mint vidéken.

Ady

(Emlékre egy év elmúltával)

— Elment. . . .
Szívünkbe érzést, szemünkbe könnyet,
Ember ki tudott önteni többet . . . ?
Ki tudott dalolni úgy a halálról,
A könnyen tűnő szerelmi lázról
A nagy világról. . . ?

Ki tudott akarni. — jobban szeretni
Úzve. csufolva, de magyarnak lenni . . . ?
Ki tudott nála mulatni jobban,
Francia bálon, füstös lebujsban,
még szomorubbán . . . ?
— Csend. . . .

Gróf Lajos.

Radó Böskénél

Vasárnap délelőtt a Bohémvilág fotografusával ellátogattam Radó Böskéhez, a Revü Színház kedvelt tagjához.

A művésznő nagyon szívesen fogad és feltett kérdéseimre a következő választ adja:

— A Revü-színháznak 1919 szeptember óta vagyok tagja. Első felléptem a Hejehuja báróban volt, ahol Balog Böske helyett ugrottam be. Azután játszottam a Tavaszbán, továbbá a Csókbakterben Moszatkát, később megint Balog Böske szerepét, a Jessit. Jelenleg a Pütkösdi rózsában Turnovszky grófnőt alakítom. Sziniiskolát nem végeztem. Bródy direktor fedezett fel a színpadnak egy lársasvacsora alkalmával.

Ennyit mond Radó Böske és mi készséggel állapítjuk meg, hogy Bródy legújabb felfedezettje nagy nyeresége a színháznak és ez a Böske semmivel sem marad hátrább a többi Böskéktől. Külön specialitása Bródynak a Böske színésznők szerződötése. Péchy, Magaziner (akik a változatosság kedvéért Erzsik), Balog Böske, Tóth Böske (ki szintén itt kezdte karrierjét) és a legújabb a Radó Böske.

Megkérdeztem a művésznőt, hogy a színház legközelebbi ujdonságában, a „Kis lány“-ban mit játszik?

— Egy 16 éves, bájos bakfist játszom. — a Sárkát. Ez a szerep nagyon tetszik nekem és teljesen megfelel az egyéniségemnek. Lesz két nagyszerű tánc-duettem Gallaiyal.

Az interju végén még egy aktuális kérdést kockáztatok meg: a külföldre való utazást.

— Egyelőre nem szándékozom elutazni Pestről, még kissé korai volna, habár a bécsi Ronacher Theatertől kaptam ajánlatot.

A felvétel kész . . . Elbucszom a kedves, tehetséges szubrettől, Radó Böskétől, aki — bár a neve még kissé idegen csengésű a nagyközönség előtt, — nonsokára mint közkedvelt, népszerű Radó Böske fog szerepelni.

Horetzky Rezső.

NE VEGYÜNK GRAMOFONT!

Óva kell intenünk olvasótáborunkat, hogy az uton-utfélén kínált selejtes gramofonokat vásárolják. Ezek a zakatoló kávédarálók ma már muzeumba valók, amióta az új találmányu „ETOFON“-BESZÉLŐGÉPEK A RÁKÓCZI-UT 60. SZ. ALATTI STERNBERG-féle ZENEPALOTÁBAN kaphatók. Az „Etofon“-ok csodálatos tiszta, eredeti művészi előadása minden eddig elképzelhetőt felülmúl és zavartalanul tökéletes műélvezetet nyújt.

Házilag készült
női-, férfi- és gyermek

fehérneműek

kézvel himzett ágyhuzatok, asztalneműek,
finom vásznak és siffonok SZÉKELY JENŐ-nél
IV., Kammermayer Károly-u 2. Szervita-tér sarok.

(Állandó rovat)

Kurländer Budapest-szerte híres volt — a krajcáros fősvénységéről. A krónikás még nem derítette ki, hogy kinek a költségére: — de tény, hogy minden éjjel egyfogatú bérkocsiban távozott a Royal-Orfeumból.

Békeévet irtunk még. — Kurländer apó a Gyár-uccában lakott, a Liszt Ferenc-tér sarkán. Minden áldott éjjel, pontban 12 órakor: egy konflis állt meg a Royal-Orfeum előtt. Kurländer bácsit várta. Az öreg beszállt s a kocsit hazaröpítette. Azaz hogy: nem is egész haza, hisz éppen itt a bökkenő. Az Abbazia kávéház előtt következetesen megállította a kocsit és kiszállt. Egyik ismerőse figyelte Kurländert és nap-nap után konstataálta, hogy sohsem a Gyár-utca 1. számú lakása elé hajtat, hanem: — *pont az Abbazia előtt*: kiugrik a tőle megszokott fürgeséggel. A ki-tűnő megfigyelő egy este megkérdezte Kurländert:

— „Mondja csak Kurländer bácsi! miért nem viletj magát hazáig, miért száll ki *épen* az Abbazia kávéház előtt?”

— „Miért fiam?” — felelte Kurländer. — *mert épen ott ugrik a taxi . . .*

Péterffy Anna és Erzsébet táncmatinéja

Kedves, finom és decens matinét tart f. hó 21-én a Belvárosi Színházban Péterffy Anna és Erzsébet tánciskolája: — növendékeivel.

A jónevű és előnyösen ismert előkelő táncintézet rendkívül meglepő és szokatlanságában is ujszerű keretben mutatja be ezidei növendékeinek tehetségét és tudását. Táncrevü a tulajdonképeni címe ennek a kis matinének, mely minden érdeklődést és figyelmet megérdemel.

Lázás buzgalommal folynak a próbák. Szemfüles és minden után érdeklődő munkatársunknak eddig csupán annyit sikerült megtudnia, hogy a műsor egyik kimagasló száma Péterffy Anna, Erzsébet és Podvinecz László angol tánctriója lesz. A nagysikerűnek ígérkező matiné jegyei már csak korlátolt számban kaphatók IV., Váci-u. 11/b. szám alatt.

Rapoch Gitta

Anthes növendéke. Drámai soprán hangja van, amely szép színezésű és jó csengésű, főleg Wagner énekes. Hangversenyeken többször szerepelt. Legutóbb f. hó 7-én Zsálfy orgonaművész koncertjén működött nagy sikerrel közre. Március 20-án Pogány Györggyel együttes hangversenyt ad a Vigadóban; a jövő szezonra pedig külföldre készül. Márciusi hangversenye iránt, amely első nagyobb bemutatkozó estélye lesz, nagy érdeklődés nyilvánul meg.

(Homonnai fotográfiája)

— *Akik azért játszanak, mert kedvük telik benne — azok: vagy nagy művészek, — vagy nagy gyerekek.* K. V.

— *Az elegancia még nem érdem, de elegánsnak — érdemes lenni.*

— *A szépség sohasem lehet önmagában érthető.* Goethe.

Előfizetőinket felhívjuk,

hogy ha lapunkat nem kapják pontosan, felszólamlásukat egy levelező-lapon szerkesztőségünk és kiadóhivatalunknál közölni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal
VIII., Népszínház-u. 25.
Telefon: József 9-55.

A primadonna szobalányának babájához — a hordárhoz

Drágicám, Manóm

alig van időm megírni ezt a levelemet anyira kel vigyázni a nagyságára mer ezt csakis nagy díszkréciójával mondhatom meg hogy a nagysága nagyon fél hogy úgy jár mind a Gomba nagysága és nagyon fél at'ól de ezt titokba mondom csak mer mostand minden ijen titokba van csináva az Odry nagyságos ur is titokba csinát egy szavaló iskolát aminek csak 12-tő növendéke van és majd április közepén csinának a zene-akadémijában az valami nacszerü lesz megin nincsen pont. Pont, az egyik operaművész ur aki nős azér nem mondhatom meg a nevét de tudom hogy minden reggel elmegy a bank uccába egy üzlet előtt ahol egy nagyon csunya kis lány van és nagyon meg fiks z írzza a lányt aki ha tudná hogy milyen szépen tud ő baszsusan énekelni akkor bele-szeretne mingyár viszont is megin pont. és azt halotam hogy egyik nagyon szép nagysága akirül két éve azt írják hogy 18 le éves most férhez ment egy milijomoshó de a milijomos papája nem ad milijót a fijának aki most muszáj zeneszerzésből élni hát hijába házasodtak de amit legelőször irtam mert tudom hogy el jár a szád csak azt mond meg ha mondod valakinek hogy Böske mer Böske van pestön nagyon sok színésző és téged is

00000000 szor csókol
Cucád.

Megbélyegzettek

Maurice Leblanc filmregénye a Royal Apollóban)

Grandiozus film-alkotással gyönyörködteti közönségét a Royal-Apolló vezetősége. A négy részre osztott, 24 felvonásból álló mesteri film, minden eddigi filmatrakciónál tökéletesebb. Ugy szellemi, mint technikai kivételben annyira kifogástalan, hogy a legkényesebb igények kielégítésére kiválóan alkalmas. Ezt a megállapításunkat az első rész megtekintése folytán merítettük s most türelmetlenül várjuk a kétségtelenül izgalmasnak és nivósnak ígérkező további folytatásokat. (lm.)

Kende és Kuttner iparművészeti, női és gyermek divat szalonja.
Legjutányosabban készít és átalakít utcai és estélyi toilettet
Budapest, VII. kerület, Ilka-utca 23. szám.

A százados-uti művésztelep lakói

Ahol nem takarják el a házak az eget, ahol a napfény világít, ahol mezők, rétek mutatják a természetet, ahova nem jutott még ki a kultúra minden áldása — átka: ott van a Százados-ut. Egy darab külváros, egy nagy falu rendetlen házikókkal, maszatos lurkókkal, vasárnapra kiöltözött legényekkel-lányokkal és vidéki romantikával. És ebben a milieu-ban van egy boldog sziget: a művésztelep. Bohémek tanyája ez a hely, ahol istenadta tehetséggel megáldott emberek élnek a művészetnek a művészetért és ecsettel, vésővel a kezükben dolgoznak a kultúráért. Itt nincs politika, itt nincs főváros, itt a művészetek uralkodnak és a művészet szava beszél — a művészet igazsága pedig győzedelmeskedik. Távol az embe-rektől, távol az elkulturásodott és elromlott főváros zajától, piszkától, csendben dolgozgatnak itt a magyar művészek a magyar kultúráért. És ez a félrevonulás művészetükön meglátszik. Azt adják, ami a lelkükből jön és nem azt, amit a divat művészete követel. Tanulnak, dolgoznak — az eredményt pedig a magyar művészet érzi meg.

Kisfaludy-Stróbl Zsigmond

Az első látogatás Kisfaludy-Stróbl szobrászművésznek szól. Kedves arcu, lágyszivű mester, aki művészetében úgy a női lágyságot, gyengéséget, mint férfiúi erőt illusztrálja. Teles-teli szobrokkal a műterem. Gipszek, bronzok és márványszobrok; a középutt pedig egy készülő monumentális mű: az emberi erő géniusza. Harcosnak készült a szobor, még a háboru alatt fogamzott meg agyában a gondolata; az örök embert, az ősembert ábrázolja. Izmok feszülnek, indulatok tombolnak, a fej hátrahajlik, a lábak

megtorpánnak, az utolsó pillanat, amelyet várakozva lesünk. Mint Michel-Angelo Mózesét, úgy ezt is lehetne a lekötött indulatok szobrának nevezni. Nem véletlen az összehasonlítás. Michel-Angelo nagy hatással van Kisfaludy-Stróbl művészetére. Őt tekinti a művészetben atyauristenének és vezérlő szellemének, hozzá fordul ihletért, művészetét tanulmányozza, próbálja boncolni, megérteni, belemélyed egész szellemével, lelkével és ez a hatás lelkében átszűrődve fenségesen, nemesen jelentkezik monumentalitásra törekvő művészetében.

Nem is kell megkérdeznem a mestertől, hogy ki van legközelebb szívéhez. A falak beszélnek, amelyek tele vannak Michel-Angeló reprodukcióival. Mellette a görög-római szobrok gipszöntvényei és fotografiái.

Kérdem hát, Rodin nem gyakorolt-e befolyást művészetére?

— Rodint személyesen ismertem: voltam nála Párisban. De Rodint csak csodálni lehet, utánozni nem.

Inkább Maillol hatása látszik meg párisi tartózkodása alatt készült női szobraiban.

Az olaszországi tartózkodás (10 hónapig volt Rómában) erősebb nyomot hagyott művészetében. A renaissance művészetet tanulmányozta és meg is értette a renaissance szellemét. Dávidja önkénytelenül Donatello: Dávidját juttatja eszünkbe nemes, előkelő és klasszikus formáival.

— Melyik szobrát szereti legjobban?
— kérjük.

— Talán a „Buesu“ című 3 lányból álló csoportszobrot, amely az emberek elvását ábrázolja. Legnagyobb alkotásomnak pedig Horváth Mihály történetíró szobrát tartom, amelyet Szentesen fognak felállítani. Mások meg azt a női fejemet, amely Kohner báró tulajdona vagy egy bronz férfi-fejemet helyezik előtérbe, am azt egyszerűségével, utóbbi az arc formái miatt.

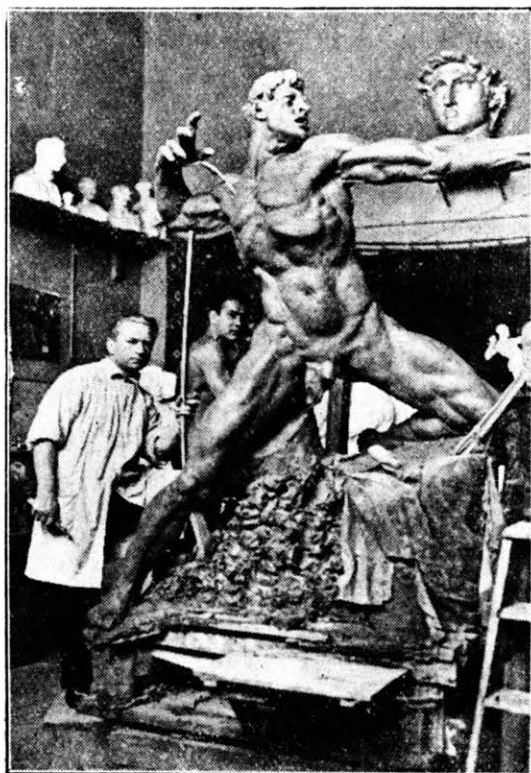
Sok harctéri szobor (Szurmai stb. vezérek képe), harctéri kompozíció (a gorlicei áttörésről), portré (Berczik Árpádról, előkelő asszonyokról), női aktok — lágyan omló formákkal, kecses, hajlékony vonalakkal oly lágyan kidolgozva, hogy érzik a hus rajtuk, — egy pár sir- emlék (amely a görög stélékre emlékeztet)

let) hirdetői sokoldalú, tanult művészetének.

Mikor monumentális nagy szobra célja és készülése felől érdeklődtem, azt válaszolta:

— Minden művésznek kell egy erőpróbát tartani, hogy az agyában megfogamzó gondolatokat végre tudja-e hajtani és megnézni, hogy festenek azok a valóságban. Ha ez sikerül, úgy egy bizonyítvány ez a művésznek a maga számára. Nem is fontos e szobornál a téma,

(Homonnai fotografiája)

STRÓBL, munkaközben

ez nálam az erőpróba, amelynek sok időt szenteltem, de — mint látja — szépen bontakoznak a formák és úgy látom, nem hiába dolgoztam.

Nem, az ily komoly munka nem lehet hiábavaló. És ilyen művészek, mint Kisfaludy-Stróbl Zsigmond, megfeszült, leszűrődött művészetükkel az egész emberiségnek szolgálnak, mert kulturát teremtenek, izlést javítanak, utakat jelölnek ki. Ez az ő hivatásuk és ez az ő céljuk is.

A chéf d'oeuvre sikerült — és ezzel ő már elérte célját!

Kun Imre

(Stróbl monumentális szobrához Szigárd, Magyarország birkózóbajnoka állt modellt.)

Hogy vág a bajusz?

A bajusz mindig sok gondot okozott a férfiaknak. Mert ha egy férfi bajuszt növeszt, úgy a rendbentartása gonddal jár, ha borotváltatja bajuszát, még több gond, mert ma, a borotválkozási költség elég tekintélyes summát képvisel. A bajusz tehát minden férfi életében nagy szerepet játszik. — Legalább akkorát, mint Király Ernő Az ezüst sirályban. — A bajusz életem eddigi folyásában vajmi keveset szerepel. Nekem eddig bajuszom nem volt. Még nem nőtt. Nem is vágyódtam utána. Nem is vizsgáltam esztétikai szempontból sem. A bajusz a napokban belépett életem nyitvafelejttelt ajtaján. Megyek a Király-utcában, szembe jön egyik régi cimborám és így kezdi: — Mit szólsz hozzá, az imént *egy bajuszos Nádor Jenőt* láttam. Nevetni kezdtem. Nincs két hete, hogy Nádort a Farsang tündérében bajusz nélkül láttam. De barátom ragszkodott Nádor bajuszához, rendben van gondoltam, majd utána járok a bajusznak. Másnap egy lipótvárosi zsurra voltam hivatalos. Mikor felmentem, már együtt volt a társaság és mint egy örült kórus, ki letépte láncail, kiabálták:

— Mit szól szerkesztő ur, Nádornak bajusza nőtt, sőt *Galetta* és Király is elhatározták, hogy bajuszt növesztenek. Egy másik valaki közbekiáltott: — Mi az, hogy elhatározták: már azt beszélük, hogy *Királynak* olyan hosszú a bajusza, mint a fülemüle... farka... Ez több volt a sóknál, szó nélkül elrohantam. A kapu előtt egy kis barátnőmmel találkoztam, aki így fogadott: — Mondja! igaz, hogy a cuki Nádor bajuszt növesztett? Szó nélkül, de mérgesen ott hagytam. Egy közmondás jutott eszembe, mely szerint — nem zörög a bajusz, ha nem fujja a szél. — s egy merész lendülettel elrohantam meginterwiewelni Nádort, Galettát és Királyt, hogy egyben személyes tapasztalatokat is szerehessek a valódi bajuszciról. A Király-színház utamba esett: Nádort kerestem meg először. Mikor beléptem Nádor öltözőjének ajtaján, megtántorodtam, éreztem, hogy sápadok. kissé megijedtem Nádortól. Nádor ijedten ugrott hozzám.

— Mi az, rosszul van?

— Nem! De mi van ott az orra és a szája között? — Nádor a legtermészetesebb hangon feleli:

— A bajuszom.

— Ragasztott? — kérdem reménykedően.

— Sajátom — feleli Nádor, elmosolyodik és beszélni kezd: — Valószínűleg tudja, hogy a Cigánygrófnéban egy 35 év körüli férfit játszom, aki minden tekintetben férfi: a szerep megkívánja, hogy az alakító bajuszt ragasszon s mivel a ragasztott bajusz

feszélyezi az embert játék közben, elhatároztam, hogy megnövesztem a bajuszomat, ami annál is könnyebben ment, mert a János vítében is bajusszal játszom. Különben meg kell jegyezni, hogy nem ez az első bajuszom. Annak idején a harctéren megnövesztettem. Mikor szabadságoltak, bejöttem a színházhoz, Beöthy László megveregette a vállamat — „fiam, de megfőrfiasodtál”. — Ez annyira megijesztett, hogy rögtön levágattam a bajuszomat. — Ugye milyenek a bonvivantok?

Nádortól eljövot beugrottam a Revübe Galettához. Gondoltam bizonyára itt is bajusz-láz dühöng. Zöld Gazsi éppen öltözött, mikor bekopogtatok az öltözőjébe.

Benyitottam és sietek megnyugtatni minden Galetta imádót — Galetta még nem növesztett bajuszt.

— Bajuszt — így kezdte — még akkor sem növesztenék, ha nem lennék színész. A bajuszt nem szeretem, kerülöm és mindenekelőtt, hogy ragasztani se kelljen. Bajuszos szerepet csak egyszer játszottam: Budán, de fel is jött egy hölgy deputáció és kért, hogy vegyem le a bajuszt, mert kiabándulnak belőlem. — A Városiban éppen felvonás végére értem. *Király Ernő* öltözőjében Ferenci főrendező urral diskurálgattam. Ferenci főrendező egy fotelbe ült, alig látszott ki belőle. Király valamikor nagyon összeveszhetett a bajusszal, mert így beszélt: — a bajuszt nem szeretem: a megokolása rövid: akadályozza a színészt abban, hogy a mimikáját kifejezze. Na hála istennek! tehát csak Nádor növesztett bajuszt.

Egynéhány női primadonnát is megkérdezhettem volna: „*hogy vág a bajusz!*” de félttem, hogy Ők vágnak a fejemhez valamit.

Gránitz Sándor.

Drága Glärkém,

most bebizonyíthatom újra, hogy törődöm Veled és egy olyan illatos levelet fogsz kapni, mint egy jól felszerelt parfüméria, azaz a divatos parfümujdonságokról fogok Neked egy kis beszámolót tartani; kölni vízzel kezdem, melyek közül az „Ambrás Eau de Cologne” és az orosz Iwanjew a legjobb márka, jó magam is ez utóbbit használom.

Fiauskám! — van egy újfajta parfüm, a Begum d'agra, mely valami hindu vagy perzsa illatszer, de örülésig jó és amellet igen intim, tudod: régi szép idők jutnak eszembe, amit együtt töltöttünk, emlékszel, egy kirándulásom betévedtünk egy kicsike elhagyott kápol-

nácskába, ott vett olyan, fenséges, kellemes illatot érzek, mikor ezt használom.

Estélyi parfümök közül ajánlom Neked a Mi Reyát és a L'origan de Coly-t. Tavaszi virágillatok közül továbbra is divatos most az ibolya meg az orgona, május felé a gyöngyvirág.

Nagyon ajánlom neked a tavaszi időjárásra egy francia gyártmányu Meligrane nevű pudert, mely arcodat jól megvédi a tavaszi szélsőséges szelektől, ha pedig félsz, hogy szep-
lőid előjönnek, mint minden tavasz vége felé, úgy végy az orosz Iwanjew által készített Metamorphosa ecérémből.

A fehérnemükbe l'origan vagy orchideát ajánlok, de mivel csak tavaszra akarlak előkészíteni, többszét már nem is merek ajánlani, ezt is csak azért irtam, hogy ezek között válassz, mert megvalthatom, a tavalyi ákácoddal nem voltam nagyon meglegedve. A Te fekete hajadhoz és pikáns posidhoz inkább pipacs illene, — de ezt már Rád bízom, okvetlen ird meg, melyiket választottad, hogy ha bemennék Gyuriékhoz, megvehessem Neked.

Csókolt ületve a Te

Micod

Színházaink heti műsora:

Március	15	16	17	18	19	20	21	
	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	délután	este
Operaház.....	—	Tristan és Isolde	Sába királynője	Lakmé	Faust	Parasztbecsület	—	Nüri bergi dalnők
Nemzeti Színház....	Bánk Bán	Fekete lovas	Régi jó világ	Vándor-színészek	Otheló	Vándor-színészek	Tudós nők	Fekete lovas
Vigszínház.....	Ocskay Brigadéros	Nagyvilági nő	Zsába	Ocskay Brigadéros	Nagyvilági nő	Citra nvomoruság	Szerelm vására	Nagyvilági nő
Magyar Színház.....	Eva és a férfiak	Tűzpróba	Eva és a férfiak	A kis lord	Eva és a férfiak	Tűzpróba	Sasfiók	Eva és a férfiak
Király Színház.....	Egész héten: Cigány grófné							
Városi Színház.....	Ezüst sirály				Faust	Ezüst sirály		
Belvárosi Színház..	Egész héten: Patika							
Andrássy-uti Szính.	Egész héten: Erdély, A fenség álmodik							
Dunaparti Színház.	Egész héten: Négy egyfelvonásos							
Apolló Kabaré.....	Egész héten: Szép Salamon Sára							
Intim Kabaré	BEREGI OSZKÁR vendégjátéka							
Royal Orfeum.....	Egész héten: Csillagok csillaga és varieté-műsor							
Revü Színház.....	Egész héten: Pünkösdi Rózsa						Gésák	Pünkösdi rózsa
Téli kert.....	Egész héten: Pénz, pénz, pénz							
Fővárosi Kabaré....	Egész héten: Muri bácsi, Reggeltől estig, tréfák stb.							
Fővárosi Orfeum...	Egész héten: Fityfiritty kisasszony, varieté-műsor							

Főszereplők a Cigánygrófnéról

Hidd meg, ó nyájas olvasó, nem tartozik a legkedvesebb dolgok közé, amit a szemfülesnek — rang és jelleg nélkül — kinevezett riporter magának kívánhat, megintervjúvolni agyonintervjúvolt művészeket agyonintervjúvolt kérdésekről. Pláne — ez jó magyar szó, ugy-e? — úgy, hogy te, ó, nyájas olvasó, mégis valami újat találj a riportban. Amint ez a következőkből is ki fog tűnni.

Felkerestem *Rátkay Marcit*, a szokott céllal. A *Pillangó főhadnagy* második felvonása után vártam meg öltözőjében (ezt tilos Lázár direktor urnak olvasni). Átizzadva a sok táncról, de azért vidáman jött be és a következőket mondta:

— Drága barátom, semmi, de semmi újat nem mondhatok az új darabról. Elmondtam már mindent, amit lehetett, sőt olyat is, amit nem lehetett. De amit mégis mondhatok, az csupa jó. Ez egy olyan darab, amilyen már évek óta nem volt; egy valódi, igazi békedarab, nagyszerű librettó, a muzsika direkt pompás. Az összes szereplők izig-vérig *színészek*, az előadás olyan lesz, mint a régi Királybeli darabok voltak. A szerepem, mint már megírták, egészen ujszerű. Végre, évek után — mondta falrengető hála-sóhajjal — nem ugrálás, hanem egy igazán jó szerep. Irja meg, ez olyan darab, amilyen rég nem volt, olyan, mint a régi Királydarabok, amikért az amerikai direktorok licitáltak egymásra.

Ezután *Nádor Jenő*, a bajuszkirály, azaz bajusz nádor került sorra. Szinte kétségbe volt esve, hogy nem mondhatott semmi érdekeset.

— Csak jót mondhatok, különösen szereplő-társaimról, akik nagyon, de nagyon jók. Szívesen mondanék valami érdekeset, de minden a legteljesebb siker jegyében indul. Csak jót mondhatok.

Másnap délelőtt, próba előtt *Lábass Jucit* kerestem fel öltözőjében. (Ezt se mondják meg Lázár direktornak, mert akkor szorul a portás is és én is ki leszek tiltva örök időre a Király Színházból, amit csak azért bánnék, mert Lábass odatartozik.) Olyan kedvesen fogadott, mintha nem is primadonna lenne!

— Drágám — ez a kedves szava — nem tudok semmit, hacsak a sokszor elmondott jókat újra elismételem. Ilyen

kedves szerepem még nem volt, a darab muzsikája külön dicséretet érdemel. Még valami: a toaettek, mint mindig — szurta közbe nevetve — szenzációsak lesznek; a cipők... nahát... Svájból hozattuk valamennyit. Lesz egy pár cipőm, térdigérő piros szattyán. Drágám, az mesés, főleg az ára. Egy vagyomba került.

Azt jegyzem meg azok részére, akik csak messziről látták még, hogy közelről ezerszer szebb, mint... nem közelről.

Mostan pedig mondjad hát, ó, nyájas olvasó, könnyű dolog szenzációs, élvezetes, ujdonságokkal teli, érdekes riportot írni?

Jancsi

IRODALMI JOUR. Stephan Newman, az előnyösen ismert és közkedvelt európeér, a múlt héten előkelő és művelt társaságot látott vendégül. Jelen voltak: *Hoór-Tempis Mór* egyetemi tanár, *Mizzi von Herb*, Wien egyik legsikkesebb lánya, dr. *Heller Róbert*, a Madame! főszerkesztője, *Lukátsovits Ily* és *Magyar* iparművész, *Dolly Hock*, *Végh Dezső* festőművész, *Heller Edgár* hadnagy és jelen sorok szerény írója is. A jelen voltak szülőföldjének megfelelően: egyidőben — négy nyelven folyt a társalgás. *Anna Ehrsam* szellemesen csevegett távoli kontinensek exotikus országairól. Gyönyörködtető, nivós est volt. Feléledt: — végre-valahára: — az irodalmi jour.

RAPOCH GITTA ZENEDÉLUTÁNJAIN Pogány György, Andauer Piroska, Wagner Erzs, Rémer Kató, Sugár dr. énekesek. Ábrahám Pál zeneszerző, Buttula László gordonkaművész, Harsányi Tibor zeneszerző, zongoraművész, Major Róbert és Szendy István lapozóművész a közreműködők.

* A MODERN SZINPAD MATINÉJA. Nagy sikerrel folyt le a Modern Szinpad 7-iki matinéja, amelynek szereplői: Medek Anna, Rózsa Lajos, Paulay Erzsi, Pécsi Blanka, Blau Jenő és Deák István művészetiük legjavát nyújtotta.

* AZ ERNST-MUZEUM csoportkiállítása bezárult. Rögtön utána a muzeum igazgatósága aukciót rendez, amely előreláthatólag e hó 21-én nyílik meg. Utána Tatz László gyűjteményes kiállítása jön sorra, ennek befejeztével pedig Klimt szenzációs kiállítása.

— SUGÁR GYULA Szegedről jött fel és a Téli kertben mint bonvivant mutatkozott be. Megnéztük s bár szerepe egyáltalán nem volt jó, meleg hangjával, kitűnő megjelenésével, férfias játékaival nemcsak a közönséget, hanem a kritikusokat is teljesen megnyerte és meghódította. Halljuk, hogy egy nagyobb operettel színházzal folytat szerződötési ügyben tárgyalásokat.

— KARINTHY FRIGYES 18-án este a Vigadóban előadást tart.

— AZ IPARMŰVÉSZETI ISKOLA tábláján megjelent egy kis hirdetés, mely tudtul adja, hogy 15-én pont 8 órakor minden szakosztályon az előadás megkezdődik.

— A MAGYAR MŰVÉSZETI MŰHELY Zolt A. Richárd tanár átadta Kiss Ferenc ötvös-művésznek, aki a művészi oktatást már elkezdte.

— RÓZSA S. LAJOS most már egész biztosan júniusban Amerikába megy.

— PÉNZ, PÉNZ, PÉNZ címen új operettet mltatott be a Téli kert, amely a bécsi sablon szerint készült és nem sok előnyös kvalitást könyvelhet el. Annyit mindenestre előnyéül jegyezhetünk ide, hogy a Téli kert művészgárdájának kellő foglalkoztatást nyújt. A jó együttesből kiválnak: Tisza Karola temperamentumos táncái, Antal Erzsi és Sugár Gyula meleg tónusu ének-számai és mindenekelőtt Simai István komikus figurája. Jók még: Latabár Rezső, Sáfrány és Ligeti, Stella Gyula sokkal jobban játszik, mint rendez.

— SZENES ÁKOS, az ismert nevű operanékes, ki ezidőben külföldön hangversenyek e hó végén Amerikába megy.

— INKE REZSŐ kabarét nyit az Excelsior bar helyén. A feltétlenül nivós és művészi műsört nyújtó kabaré még nem kapott keresztnevet.

— EGY SZINÉSZNŐ sorsa felett döntöttek a minap választott bíróság keretében. A színésznő: Péchy Erzsi és a Király és Revü kiküldöttjei hosszas nagyképu vita után úgy döntöttek, hogy Péchy a jövő szezisonban a Királyban fog játszani. Kérdés, mit szól ehhez a művésznő. Engedi-e, hogy a sorsáról nélküle döntsenek? Várjuk a folytatását.

— SOK TEHETSÉGES SZINÉSZ kénytelen a brellin „működni”. A multkor is láttunk a ligetben egy Barna Nándor nevű fiatal színészt, aki bent a városban is, valamely nagyszínházban bátran megállaná a helyét. Előbb-utóbb bekerül valami közsínházba, Minél előbb!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

A „Hallatlan skandalum” folytatását, helyszüke miatt jövő számunkba közöljük.

Gellért Gy. Egyik jön a mostaniak közül. Csak tovább!

V. J. Nem aktuális.

L—r. Pál. Verstechnikája még nem elég kiforrott.

Bajor Gizi. A gyengébbek kedvéért csak annyit jegyzünk meg, hogy ön az erősebb jogainak alapján lett hazánk első színházának tagja. Szegény Schönher, ha tudta volna... és szegény Ilsvai Rózsi, aki jobban tudta volna... mondja kedves művésznő, — igaz-e — hogy a „Bayer”-féle purgó a legjobb?

Felelős főszerkesztő: KALMÁR TIBOR

Főmunkatárs: KUN IMRE

Kiadja: A BOHÉMVILÁG LAPKIADÓ VÁLLALAT

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon-sz.

József 9—55.

Hölgytödrászat

és manicur, urak részére is. Ondolás, fejmosás villanszáritással. Hajfestés. Holzstein Péterné, István-ut 53.

DR MITZGER
BUDAPEST,
József-körut 3.

VÉR

bőr és nemi betegségeket gyógyító intézete férfiak és nők részére.

Homonnai és Tsa

Fotóművészek műterme
IV., Szép-utca 5. (Lift)
(Kossuth Lajos-utca mellett)

Modern művészi fotografiák, aquarell- és
pástell-képek. — Speciális tánc-felvételek. —
(Lefotografáljuk előlegfizetés nélkül és be-
mutatjuk az elkészített minta-képeket.)

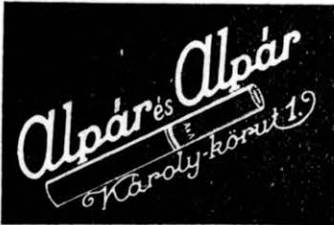
INGYEN KAP

egy képes naptárt, ha megunt vagy törött hanglemezeit

Wagner „Hangszer-Király“-nál, Budapest,
VIII. ker. József-körut 15 adja el!

◆◆◆◆

Cigaretta
hüvelyek

Cigaretta
hüvelyek

◆◆◆◆

Törv. védve

„FOTÓ“
fényképzési szaküzlet Bpest,
VII., RÁKÓCZI-UT 80.
Eladás nagyban és kicsinyben.

„TISZA” KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM

RÁKÓCZI-UT

74

Minden este H. Kiss Jancsi uri
primás hangversenyez.

Felhívás!

Felkérjük a művésznőket és mű-
vészeket, hogy műtermünkben
(IV., Szép-utca 5, Kossuth Lajos-
utca mellett) a közeljövőben
rendezendő új irányu művészi
fotografia-kiállítás céljára esz-
közlendő felvételekre megjelenni
szíveskedjenek. A látogatás elő-
zetes bejelentését (a művészek
saját érdekében) kérjük

Homonnai és Társa

GAMBRINUS

ÉTTEREM ÉS
KÁVÉHÁZ

VII., ERZSÉBET-KÖRUT 27

DÉLUTÁN ÉS
ESTE

**nagy szimfónikus
HANGVERSENY**

EGRESSY SÁNDOR KARNAGY
VEZETÉSE ALATT.

BELÉPŐDIJ, TÁLCÁZÁS NINCS

SAVOY

kávéház

VIII., József-körut 16

Fűtött termék. Hideg és meleg ételek
felszolgálása. Színházi vacsora. Pon-
tos kiszolgálás Brecher F. tulajd.

Brilliánsokat, gyöngyöket,
ékszereket (minden-
SZÉKELY EMIL kinél drágábban
VI., Király-utca 51. sz. veszek.
Teréz-templommal szemben Telefon József 105-35

Selyemharisnyák

szárát is megjavítja a

Terézvárosi
Harisnyajavitó

Király-utca 80. (Király-színházzal szemben)

FESTESSE MEG

szőrméjét bármilyen színre felelős-
séggel Bordi F. Imre szücsnél. Buda-
pest, VI., Ó-utca 11.

BRILLIANSOT

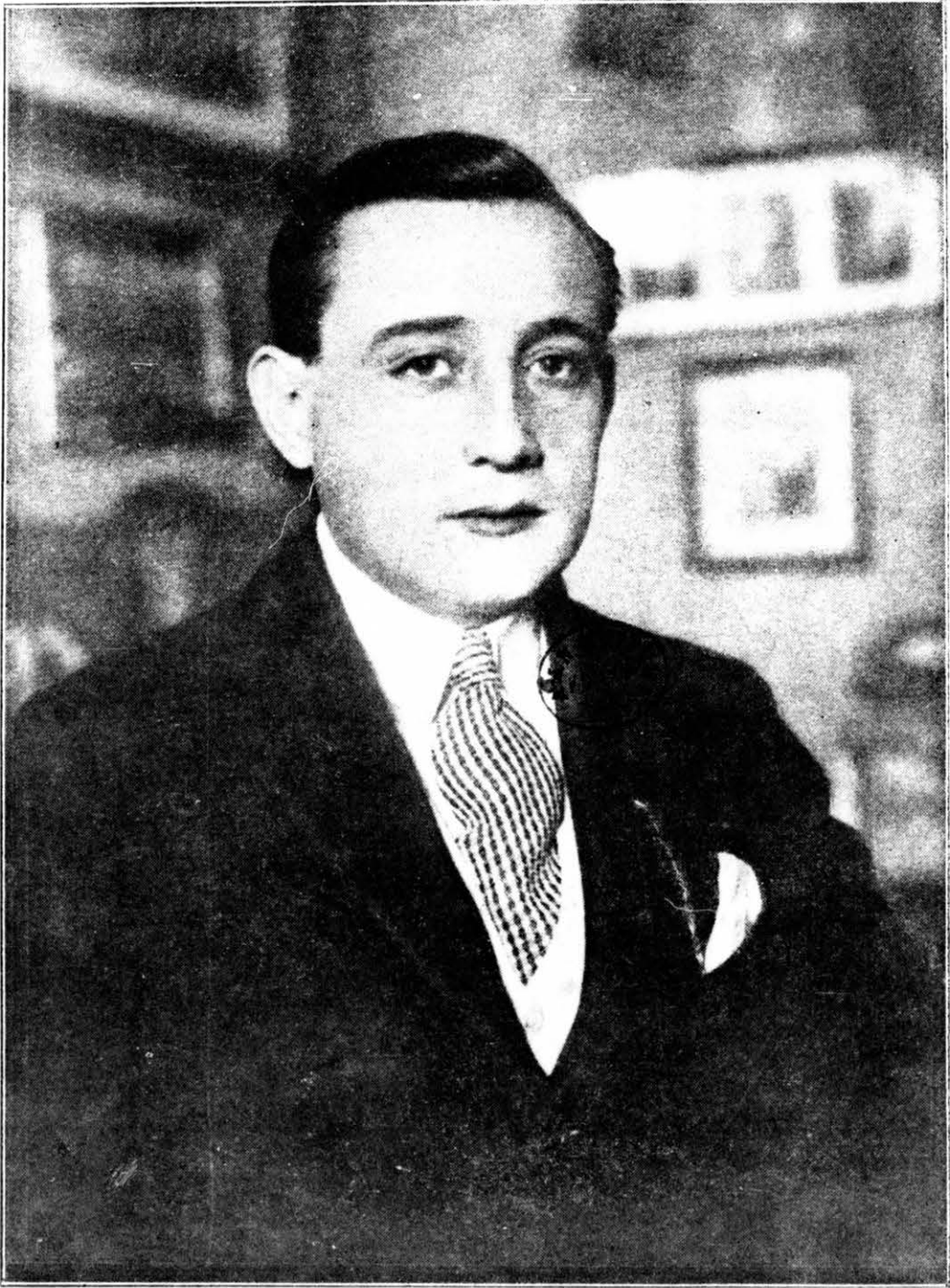
gyöngyöt, aranyat, ezüs-
töt, mindenféle régiséget
horribilis áron veszek

LICHTMANN
ékszerész, Budapest
Rákóczi-ut 34.
TELEFON J. 118-18.

RADÓ BÖSKE. a Revü-Színház művésznője

Homonnai
interieur-fotografiája

GALETTA FERENC, a Revü-Színház tagja

Homonnai

internetes Fotószalon